

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๕/๒๕๕๕

วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคนำไทย

นายทะเบียนพรรคการเมือง ยื่นคำร้องว่า

ข้อ ๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคนำไทยไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๕

ข้อ ๒ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕ พรรคนำไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคนำไทย จำนวน ๓ สาขา มีคณะกรรมการสาขาพรรคสาขาละ ๕ คน ดังนี้

(๑) ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๓/๑ หมู่ที่ ๒๑ ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

(๒) ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๔๕/๒ หมู่ที่ ๑๑ ถนนบางนา-ตราด แขวงดอกไม้ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

(๓) ลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๔๕/๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

ข้อ ๓ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ตรวจสอบข้อมูลสมาชิกพรรคการเมือง ปรากฏว่า กรรมการสาขาพรรคนำไทย จำนวน ๘ คน คือ นายสุจิต ประเสริฐโส นางสาวจันทร์จิรา จานมาตร (จินทอง) นายประทวน สวงโท นายฉลอง หาทอง นายพร จินทอง นายแสวง เลพล นายทิม อางมา และนายมูล เพชรบูรณ์ เป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทย จึงเสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาใช้อำนาจตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้หัวหน้าพรรคนำไทยตรวจสอบว่าบุคคลดังกล่าวมีคุณสมบัติการเป็นสมาชิกพรรคนำไทยครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคนำไทยหรือไม่ และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร ประจำจังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดเพชรบูรณ์ ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงว่าในการจัดตั้งสาขาพรรคนำไทยมีการประชุมใหญ่สาขาพรรคเพื่อเลือกตั้ง

คณะกรรมการสาขาพรรค โดยมีสมาชิกพรรคเข้าประชุมครบองค์ประชุมตามข้อบังคับพรรคและลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริงหรือไม่ และขอความอนุเคราะห์จากพรรคไทยรักไทยตรวจสอบว่าบุคคลทั้ง ๘ คน ดังกล่าวยังคงเป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทยอยู่หรือไม่ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นชอบ

ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานครและประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องและพรรคไทยรักไทยแจ้งให้นายทะเบียนทราบแล้ว ดังนี้

(๑) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร รายงานว่าได้สอบปากคำผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคนำไทย ลำดับที่ ๒ จำนวน ๗ คน ให้ถ้อยคำว่าได้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคนำไทย ลำดับที่ ๒ การประชุมดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคนำไทย และได้ลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริง และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยภูมิ รายงานว่า ได้สอบปากคำผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคนำไทย ลำดับที่ ๑ จำนวน ๗ คน โดยให้ถ้อยคำว่ามีสมาชิกเข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคนำไทยถูกต้องตามข้อบังคับพรรค และได้ลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริง

(๒) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ รายงานว่าได้สอบปากคำนายประสิทธิ์ สุขสาร ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสาขาพรรคนำไทย ลำดับที่ ๓ ให้ถ้อยคำว่าไม่มีการประชุมใหญ่สาขาพรรคเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคแต่เป็นการคัดเลือกกันเองของผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกพรรคนำไทย ส่วนรายชื่อที่ปรากฏในรายงานการประชุมใหญ่สาขาพรรคนั้นเป็นบุคคลที่สมัครเป็นสมาชิกพรรคนำไทย และได้ลงลายมือชื่อจริง โดยผู้ที่เป็นกรรมการสาขาพรรคนำไปให้ลงลายมือชื่อที่บ้าน

(๓) พรรคไทยรักไทย แจ้งว่า กรรมการสาขาพรรคนำไทย จำนวน ๘ คน คือ นายสุदीใจ ประเสริฐโส นางสาวจันทร์จิรา จานมาต (จินทอง) นายประทวน สวงโท นายฉลอง หาทอง นายพรจินทอง นายแสวง เลพล นายทิม อจมา และนายมูล เพชรบูรณิน ยังเป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทยอยู่

ข้อ ๔ เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๕ พรรคนำไทยได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าที่ร้อยโท ปัญญา ชัยรัตนพาณิชย์ ลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคและสมาชิกพรรคนำไทย ตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ตามข้อบังคับพรรคนำไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๒๕ (๘) และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว

ข้อ ๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบทะเบียนรับ-ส่งหนังสือของสำนักงานแล้วไม่ปรากฏเอกสารพรรคนำไทยเกี่ยวกับการรายงานจำนวนสมาชิกพรรคตามมาตรา ๒๕ และการขอจัดตั้งสาขาพรรคเพิ่มเติมแต่อย่างใด

ข้อ ๖ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงการดำเนินกิจการของพรรคนำไทย ซึ่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนพรรคนำไทยตามมาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ คือ ภายในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๕ พรรคนำไทยยื่นแบบคำขอจัดตั้งสาขาพรรค เพียง ๓ สาขา นายทะเบียนพิจารณาเห็นว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนพรรคนำไทยยังไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาตามมาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคนำไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคนำไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งรับคำร้องของนายทะเบียนไว้พิจารณาและแจ้งให้พรรคนำไทยทราบเพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา พรรคนำไทยไม่ยื่นคำชี้แจงแต่ประการใด

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดทะเบียนพรรคนำไทยไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๕ และในวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕ พรรคนำไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคนำไทยเพียง ๓ สาขา มีคณะกรรมการสาขาพรรคสาขาละ ๕ คน แต่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า กรรมการสาขาพรรคนำไทย จำนวน ๘ คน คือ นายสุุดใจ ประเสริฐโส นางสาวจันทร์จิรา จานมาตร (จินทอง) นายประทวน สวงโท นายฉลอง หาทอง นายพร จินทอง นายแสวง เลพล นายทิม อัจมา และนายมุล เพชรบูรณิน เป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทย จึงขอให้พรรคไทยรักไทยตรวจสอบว่าบุคคลดังกล่าวยังคงเป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทยอยู่หรือไม่ พรรคไทยรักไทยแจ้งว่า กรรมการสาขาพรรคนำไทย จำนวน ๘ คน ดังกล่าว ยังเป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทยอยู่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๕ “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิเคราะห์แล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคนำไทยไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๕ และในวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕ พรรคนำไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคนำไทยเพียง ๓ สาขา มีคณะกรรมการสาขาพรรค สาขาละ ๕ คน ดังนี้

๑) ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๗/๑ หมู่ที่ ๒๑ ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

๒) ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๔๕/๒ หมู่ที่ ๑๑ ถนนบางนา-ตราด แขวงดอกไม้

กรุงเทพมหานคร

๓) ลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๔๕/๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบข้อมูลสมาชิกพรรคการเมือง ปรากฏว่า กรรมการสาขาพรรคนำไทย จำนวน ๘ คน ได้แก่

